

Mācīšanās rezultātos balstītas studijas:

***Ko tās dod augstākajā izglītībā
ieinteresētājām pusēm?***

Vai varam atļauties to neieviest?

Prof. Andrejs Rauhvargers

Mūžizglītības
programma

Kā aprakstīsim kvalifikācijas?

- ” Pateiksim, cik ilga ir programma?*
- ” Norādīsim, cik ilgi tiek mācīts katrs priekšmets?*
- ” Uzskaitīsim teorijas?*
- ” Sarakstīsim formulas?*
- ” Sagatavosim mācību grāmatu sarakstu?*

Mūžizglītības
programma

Kā aprakstīsim kvalifikācijas?

“

“ Pateiksim, cik ilgi ir programma?

“ Norādīsim, cik ilgi tiek mācīts katrs priekšmets?

“ Uzskaitīsim teorijas

“ Sarakstīsim formulu sarakstu?

“ Sagatavosim mācību grāmatu sarakstu?

Nē, aprakstīsim ar reālām lietām,

ko absolvents zina,

izprot,

ko prot un kādus jaunus darba uzdevumus spēj risināt

Mūžizglītības
programma

Studiju/ mācīšanās rezultāti (*learning outcomes*)

- “ attiecīgā studiju perioda noslēgumā sagaidāmo rezultātu formulējums **kompetenču formā**, t.i. kas studējošais pēc attiecīgā kursa, moduļa, programmas apguves **zina, izprot, ko prot un spēj veikt**.
- “ Studiju rezultātiem ir jābūt izmērāmiem un tiem jākalpo par kriērijiem atzīmju likšanai

Mūžizglītības
programma

Definīcija

/S.Adam/

- Kvalifikāciju ietvarstruktūrā nav nekas cits kā visu valstu pieņemto kvalifikāciju [veidu] secīgais izkārtojums atbilstoši studiju rezultātiem.
- Kvalifikāciju ietvarstruktūrā parādās šādi veidi:
 - Attiecas cita pret citu,
 - Seko cita citai un
 - Izriet cita no citas

Kvalifikāciju ietvarstruktūtas ir samērā jaunas un nav Eiropas izgudrojums

- “ Jaunzēlande - 1990. Desmit līmeņi, no tiem 6 augstākajā izglītībā
- “ Austrālija 1995-2000 Desmit līmeņi, no tiem 7 pēc vidusskolas
- “ Dienvidāfrika -1995, Astoņi līmeņi, pamatskola – 1. līmenis, 2.-4. vidējās izglītības kvalifikācijas, 5 – 8 pēc vidusskolas
- “ 1995. Kanāda – nav vispārējas ietvarstruktūras bet ir daļā provinču, piemēram, Ontario
- “ **Šobrīd pie kvalifikāciju ietvarstruktūrām strādā >120 valstis pasaulē**

Mūžizglītības programma

Ko risina studiju rezultāti un kvalifikāciju ietvarstruktūras?

Studentam: labāka izpratne par programmu, precīzāka izvēle, uzlabojas nodarbinātība

Darba devējiem: skaidrība, caurspīdīgums, reālas līdzdalības iespējas

Uzlabojas starptautiska salīdzināmība

Uzlabojas diplomu starptautiskā atzišana

Formālajā izglītībā – uzlabojas programmu veidošana

Mūžizglītībā – rodas iespēja novērtēt un ieskaitīt ārpus formālās izglītības apgūto, īpaši attīstoties MOOCs Massive Open Online Course

Mūžizglītības programma

Paradigmas maiņa uz centrētu izglītību

**Muti ciet un
pierakstiet
ko es saku!**

Jā, bet kas ir studentā centrēta izglītība?

- “ Studiju rezultāti (SR) ir formulēti gan programmai, gan katram atsevišķam kursam.
- “ Ir uzskatāmi redzams, ka atsevišķo kursu rezultātu kopums veido programmas studiju rezultātus
- “ Kredītpunktus piešķir tikai tad, ja SR is sasniegti
- “ Studenti ir zina un saprot, kādi ir paredzētie SR
- “ SR sasniegšana un paši SR ir centrālais jautājums programmas iekšējā izvērtēšanā
- “ Studentu sekmju vērtēšanas un atzīmju likšanas kritēriji balstās uz SR

Mūžizglītības programma

Kur paslēpies mednieks?

- Vai tad mēs strādājam bez **rezultātiem??**
- Vai tad mēs **neformulējam mērķus??**
- Mēs **taču jau sen, sen** esam to visu ieviesuši!!!

Ir jāsaprot, ka tagad visa programma ir pakārtota

“ **tam, ko students** noslēgumā zinās, prātīs un spēs veikt,
“ **nevis tam, ko pasniedzējs** gatavojas izstāstīt,
izskaidrot un atprasīt

“ Pētījumi rāda, ka **valdības** labprāt pieņem kvalifikāciju ietvarstruktūras, runā par atbilstību darba tirgum, bet **nesaprot studiju rezultātos bakstītu pieeju** (Udam, 2013)

Mūžizglītības
programma

ASV: kopš 1992 akreditācijas standartos iekļauti **studiju rezultāti**

- “ Kopš 1992 gada ASV akreditācijā novērtē
 - . gan pašus studiju rezultātus (formulējumus),
 - . gan to sasniegšanu.
- “ Šis solis tiek uzskatīts par **būtisku inovāciju** augstākajā izglītībā.

(Wolff, 2005, p. 85).

Mūžizglītības
programma

Quality Audit Manual (ASV)

Akadēmiskajā auditā jānovērtē:

- “ **Pašus Studiju rezultātus**
- “ **Studiju rezultātu sasniegšanu: absolventa zināšanas, prasmes un kompetences**
- “ *Studiju programmu veidošanu* t.i. Programmu realizācijas kārtību un perspektīvo pasniegšanas darbu, izmantotos mācību kursu materiālus: to saistība ar citām programmas daļām , kā arī to saskanība ar programmas studiju rezultātiem.
- “ *Pasniegšanas un mācīšanas aktivitātes*, t.i.: metodika lai stimulētu studentu iesaisti, atgriezeniskās informācijas sniegšanu, tehnoloģiju lietojumu.
- “ *Studentu mācīšanās novērtējums*, t.i. **metodes un kritēriji, studentu mācīšanās novērtēšanai, to saderība ar studiju rezultātiem**, salīdzinājums starp studentu veikspēju mācīšanās sākumā un noslēgumā.
- “ *[Iekšējās] kvalitātes nodrošināšanas iedibināšana.*

Mūžizglītības programma

(Massy, 2005, p. 175)

Uz studiju rezultātiem balstīts programmu iekšējais vadības/kvalitātes cikls

Nejauksim divas lietas, ko Latvijā sauc par «iekšējo kvalitātes sistēmu»

- 1) augstāk aprakstītā sistēma, kurā kvalitāte veidojas **no apakšas** un pāraug **kvalitātes kultūrā**
- 2) Augstskolas vadības izvēlētā **menedžmenta sistēma**, kas ir instruments rektora rokās un darbojas **no augšas uz leju**, (bieži piesaistot ISO u.tml.)

Mūžizglītības programma

Eiropas Augstākās izglītības telpas kvalitātes nodrošināšanas Standarts 1.2

Programmu un piešķiramo grādu kvalitātes nodrošināšanai jāietver:

- ” **studiju rezultātu izstrādi un to publiskošanu;**
- ” dažādu izglītības formu (klātienēs, neklātienēs, tālmācības, e-izglītības) un augstākās izglītības veidu (akadēmiskās, profesionālās) konkrētās vajadzības;
- ” atbilstošu mācību līdzekļu pieejamību;

Mūžizglītības
programma

Eiropas Augstākās izglītības telpas kvalitātes nodrošināšanas standarts 1.3.

Studentu vērtēšana, konsekventi izmantojot publicētus kritērijus

- “ Studentu sekmju vērtēšanas instrumentiem jābūt veidoti tā, lai **novērtētu paredzēto studiju rezultātu sasniegšanu**;
- “ tiem jāatbilst savam mērķim: diagnostiskam, pašpārbaudes, vai summatīvam;
- “ jāizmanto skaidrus un publicētus atzīmju piešķiršanas kritērijus

Mūžizglītības programma

Paldies par uzmanību!
Andrejs Rauhvargers

Mūžizglītības
programma